

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: K2-10C/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7216205534
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Kotusová Hucová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7216205534.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Michaelou Kotusovou Hucovou v spore žalobkyne Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 1, IČO: 31 575 951, proti žalovanému A. B., bývajúcemu v Košiciach, C. X, o zaplatenie 4.938,63 eur s prísl.

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 2.209,05 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobkyni proti žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu súdu 29.2.2016 domáhala, aby žalovanému uložil povinnosť zaplatiť jej 4.938,63 eura pozostávajúcu z nezaplatenej istiny, úroku z úveru vo výške 375,17 eura a úrokov z omeškania vo výške 4,58 eura do dátumu predčasnej splatnosti úveru, ďalej úrok 15,90 % ročne z nezaplatenej istiny vo výške 4.938,63 eura od 5.10.2013 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny 4.938,63 eura a z nezaplatených úrokov 375,17 eura od 5.10.2013 do zaplatenia. Uplatnený nárok odôvodnila tak, že so žalovaným uzavrel 5.4.2013 úverovú zmluvu D. XXXXX (ďalej ako „Zmluva“), na základe ktorej poskytla žalovanému 5.000 eur. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach, pričom celý úver aj s príslušenstvom bol žalovaný povinný splatiť do 15.3.2023. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, preto bol listom z 15.8.2013 vyzvaný na predčasné splatenie poskytnutého úveru do dátumu uvedeného na výzve. Po zosplatnení úveru do dňa podania žaloby žalovaný nerealizoval žiadne úhrady.

2. Žalovaný, ktorému bola žaloba doručená 21.8.2017, uplatnený nárok neuznal, keď v písomnom podaní doručenom súdu 5.9.2017 uviedol, že uhradil žalobkyni 31.10.2016 hotovostným vkladom 5.614,38 eura.

3. Písomným podaním doručeným súdu 28.9.2017 žalobkyňa oznámila, že berie žalobu späť v časti istiny 4.938,63 eura, zmluvného úroku 375,17 eura, úroku z omeškania 4,58 eura a zmluvného úroku 296 eur. Zotrvála na žalobe o zaplatenie úroku 15,90% ročne z nezaplatenej istiny 4.938,63 eur od 5.10.2013 do 31.10.2016, spolu 2.151,34 eur a úroku z omeškania 5% ročne z nezaplatenej istiny 4.938,63 eur a z nezaplatených úrokov do zosplatnenia 375,17 eur od 5.10.2013 do 31.10.2016.

4. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. novembra 2017 č. k. XXX/XXX/XXXX - XX E. spojením s dopĺňacím rozsudkom zo 16. januára 2018 č. k. XXX/XXX/XXXX - XXX a opravným uznesením z 31. mája 2019 č. k. XXX/XXX/XXXX - XXX I. konanie v časti o zaplatenie istiny 4.938,63 eur, zmluvného úroku 653,17 eur a úroku z omeškania 4,58 eur zastavil, II. v prevyšujúcej časti úroku z úveru vo výške 2.151,34 eur a úrokov z omeškania vo výške 18,93 eur žalobu zamietol,

III. vrátil žalobcovi súdny poplatok 159,30 eur, IV. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 44 %. Doplnčacím rozsudkom č. k. XXX/XXX/XXXX - XXX zo 16. januára 2018 rozhodol tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 759,73 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Opravným uznesením z 31. mája 2019, č. k. XXX/XXX/XXXX - XXX opravil I. výrok rozsudku tak, že správne má znieť: „konanie v časti o zaplatenie istiny 4.938,63 eur, zmluvného úroku 671,17 eur a úroku z omeškania 4,58 eur zastavuje“.

5. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne proti jeho II. a IV. výroku rozsudkom z 1. júla 2020 sp. zn. XXX/XXX/XXXX v spojení s opravným uznesením zo 16. marca 2021 sp. zn. XXX/XXX/XXXX - XXX rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a IV. potvrdil a stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolačný súd“) na dovolanie žalobkyne uznesením z 26. januára 2023 sp. zn. 4Cdo/76/2021 rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/151/2019 z 1. júla 2020 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 3Co/151/2019 - 82 zo 16. marca 2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobkyňa považuje ako nesprávne právne posúdenú otázku existencie a výšky nároku veriteľa na zaplatenie zmluvných úrokov aj po predčasnom zosplatnení celého úveru. Predmetnou otázkou sa už dovolačný súd zaoberal v rozhodnutiach sp. zn. 5Cdo/42/2020, 3Cdo/113/2019, 1Cdo/94/2019 a 7Cdo/111/2019 a v nich uvedený právny názor možno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolačieho súdu. Dovolačný súd v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 (R 5/2021) uviedol, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou zákonu č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Tento zákon ale nepokrýva všetky otázky vzniku úverového zmluvného vzťahu, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, riešenia otázok, na akú dobu je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výšku úrokov z omeškania, ktoré sú predmetom úpravy Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods.6 písm. d/ Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere § 497 a nasledujúce. Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Z ustanovenia § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplátou za poskytnutý úver a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitúciou slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok

úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlužník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednaní, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplattenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednaní nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplattených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Rovnaký právny názor vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/113/2019, 1Cdo/94/2019 a 7Cdo/111/2019. Ak konajúce súdy založili svoje rozhodnutia v tejto otázke na právnom názore, že žalobkyňa nemá nárok na zaplattenie zmluvných úrokov aj po predčasnom zosplattení celého úveru treba mať za to, že ich rozhodnutia spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci. Z týchto dôvodov najvyšší súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, ktorý je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

7. Odvolací súd uznesením z 2. marca 2023 sp. zn. 3Co/36/2023 zrušil rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výrokoch pod č. II. a IV. a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Predmetom odvolacieho prieskumu bol rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v časti o zaplattenie úroku z úveru vo výške 2.151,34 eur a úrokov z omeškania vo výške 18,93 eur (výrok č. II.) a súvisiaci výrok o trovách konania (výrok č. IV.). Odvolací súd, čo sa týka správnosti právneho posúdenia sporu, uviedol, že apeluje na rozhodnutie dovolacieho súdu v danom spore, ktoré odkazuje na ďalšie citované konania a zopakoval to, čo dovolací súd s odkazom na rozhodnutie pod sp. zn. 5Cdo/42/2020 (R 5/2021) uviedol v odôvodnení jeho uznesenia z 26. januára 2023 (body 12. až 14. odôvodnenia uznesenia dovolacieho súdu z 26. januára 2023). Súd prvej inštancie preto nesprávne právne spor posúdil, keď uviedol, že žalobkyňa nemá nárok na zaplattenie zmluvných úrokov aj po predčasnom zosplattení celého úveru, s čím sa treba opätovne po zrušení veci vysporiadať v zmysle § 391 ods. 2, 3 CSP.

8. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu a zistil nasledovný skutkový stav:

9. Žalobkyňa a žalovaný uzavreli 5.4.2013 úverovú zmluvu D. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej žalobkyňa poskytla žalovanému bezúčelový úver v celkovej výške 5.000 eur pri fixnej úrokovej sadzbe 15,9 % ročne do jej splatnosti a poplatku za správu úverového účtu vo výške 1,99 eura. Žalovaný sa zaviazal predmetný úver vrátiť v stodvadsiatich mesačných splátkach v sume 83,45 eura, pričom splatnosť prvej anuitnej splátky bola dohodnutá na 15.4.2013 a periodicita a termín splatnosti jednotlivých anuitných splátok mesačne v 15. deň kalendárneho mesiaca. V Zmluve bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov 18,13 % a priemerná RPMN vo výške 18,86 %. Celková suma, ktorú mal žalovaný na základe Zmluvy uhradiť žalobkyni, bola 10.252,80 eura. Zmluvne bol dohodnutý aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne (bod 4.1. Zmluvy). Podľa bodu 4.2.1. Zmluvy, ak klient poruší alebo nesplní akýkoľvek záväzok vyplývajúci z úverovej zmluvy a vzniknutý kedykoľvek počas jej trvania vrátane omeškania v zmysle bodu 4.1. úverovej zmluvy alebo nespláca riadne a včas iný úver alebo pôžičku poskytnutú bankou, banka je oprávnená žiadať predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom za podmienok uvedených v úverovej zmluve a Všeobecných obchodných podmienkach. Podľa bodu 4.3. Zmluvy, ak klient neuhradí úver v lehote splatnosti úveru, je povinný uhradiť z nesplatených častí úveru popri úroku z poskytnutých peňažných prostriedkov aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne, a to až do jej zaplattenia.

10. V zmysle bodu 1. písm. a) časti J. Všeobecných obchodných podmienok účinných od 15.12.2012 (ďalej len „VOP“), ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy, bola banka oprávnená rozhodnúť o predčasnom zaplatení zostatku istiny úveru s príslušenstvom aj z dôvodu, že klient je v omeškaní s úhradou čo i len jednej splátky podľa úverovej zmluvy minimálne tri mesiace. V zmysle bodu 2. časti J. VOP v rozhodnutí banky o predčasnej splatnosti mal byť uvedený deň, v ktorý alebo do ktorého mal klient splatiť zostatok istiny úveru s príslušenstvom. Deň uvedený v rozhodnutí banky sa automaticky stane novým dňom splatnosti úveru, a to bez dodatku k úverovej zmluve.

11. Listom z 15.8.2013 žalobkyňa vyzvala žalovaného na úhradu celého dlhu vo výške 5.268,80 eura s príslušenstvom najneskôr do 6.9.2013.

12. Súd skutkový stav vo vzťahu k zostávajúcemu predmetu konania právne posúdil podľa nasledujúcich zákonných ustanovení:

13. Podľa ustanovenia § 52 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len Občiansky zákonník) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa ustanovenia § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len Obchodný zákonník) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. Podľa ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

16. Podľa ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

17. Podľa ustanovenia § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

18. Podľa ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

19. Podľa § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon o spotrebiteľských úveroch) v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje

poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

21. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať a) druh spotrebiteľského úveru, b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu, c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa, e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom, f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere, i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny, n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť, o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere, p) upozornenie týkajúce sa následkov nespĺcania spotrebiteľského úveru, q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie, r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe, s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia, t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16, u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu, x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23, y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

22. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný

platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

23. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného od 1.2.2013 výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

24. Predmetom konania ostal nárok žalobkyne na zaplatenie úroku 15,90% ročne z istiny 4.938,63 eur od 5.10.2013 do 31.10.2016, spolu 2.151,34 eur, a úroku z omeškania 5% ročne z nezaplatených zmluvných úrokov do zosplatenia vo výške 375,17 eur od 5.10.2013 do 31.10.2016, t. j. 57,71 eur.

25. Vo vzťahu k uzavretej zmluve a nároku žalobkyne v zostávajúcej časti súd dáva do pozornosti závery, ktoré uviedol rozsudku z 28. novembra 2017, a na ktorých súd zotráva. Vzťah medzi stranami sporu právne posúdil ako absolútny obchodný záväzok podľa § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, režim ktorého sa spravuje ustanoveniami § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, súčasne § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. V zmluve sú vyjadrené náležitosti minimálneho zmluvného obsahu, ktoré Obchodný zákonník vyžaduje pre platnosť tohto zmluvného typu (§ 497 a nasl. Obchodného zákonníka), pričom tento spotrebiteľský vzťah zároveň napĺňa znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. S poukazom na náležitosti § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorých absencia by sa premietla do prípadnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy (§ 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch) má žalobkyňa nárok i na úrok z istiny úveru.

26. V zmysle ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu prezentovanej v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 (R 5/2021) platí, že „v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí“. Dovolací súd v predmetnom rozhodnutí tiež uviedol, že: „Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.“

27. Dovolací súd v uznesení z 26. januára 2023 (s odkazom na vyššie uvedené rozhodnutie i ďalšie predstavujúce ustálenú súdnu prax) vytkol súdom rozhodujúcim vo veci nesprávne právne posúdenie spočívajúce v tom, že žalobkyňa nemá nárok na zaplatenie zmluvných úrokov aj po predčasnom zosplatení celého úveru. Súd rešpektujúc uvedené a ustálenú súdnu prax uzatvára, že žalobkyňa má nárok na zmluvné úroky z istiny úveru nielen do zosplatenia, ale i po ňom, a to do obdobia, do akého veriteľovi náležia podľa zmluvy o úvere, t. j. (najneskôr) do jej konečnej splatnosti. Ide o úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil ako cenu peňazí.

28. V danom prípade žalovaný dlžnú istinu uhradil 31.10.2016, a preto nárok na zmluvné úroky z istiny žalobkyne vznikol už len do okamihu jej skutočného vrátenia, teda skôr, ako by jej podľa zmluvy do konečnej splatnosti inak patrili. Z požičanej istiny úroky ako cenu peňazí totiž dlžník platí len do okamihu, kým ich užíva, resp. do ich vrátenia (§ 503 ods. 3 Obchodného zákonníka), ak tento moment nastane skôr, ako pri riadnom plnení zmluvy a vrátení peňažných prostriedkov v dohodnutej dobe (v čase konečnej splatnosti). Uvedené sa preto správne premietlo i do späťvzatia žaloby zo strany žalobkyne, ktorá si ich uplatnila len do dňa úhrady istiny, t. j. za obdobie od 5.10.2013 do 31.10.2016, spolu 2.151,34 eur. Žalobkyne tak patria zmluvné úroky po zosplatení vo výške 2.151,34 eur.

29. Súd žalobkyne priznal tiež úroky z omeškania vo výške 5% ročne za obdobie od 5.10.2013 do 31.10.2016 z vyčíslených zmluvných úrokov 375,17 eura, ktoré dlžné (zmluvné) úroky žalovaný tiež uhradil 31.10.2016. O výške úrokov z omeškania za toto obdobie súd v rozsudku z 28. novembra 2017 nesprávne uviedol, že ide o úroky z omeškania vo výške 18,93 eur a zároveň po zosplatení a s uvedeným odôvodnením ich nepriznal. Ide o úrok z omeškania vo výške 57,71 eur uplatnený zo zmluvného úroku, z omeškaných splátok 83,45 eur mesačne do zosplatenia, každá z nich zahŕňajúca tak istinu ako zmluvný úrok z nej, v celkovej neuhradenej výške 375,17 eur, a to za obdobie omeškania s ich úhradou od 5.10.2013 do 31.10.2016. Sporným nebolo obdobie, ohľadne ktorého bol žalovaný v omeškaní s úhradou splátok a výška úrokov z omeškania bola žalobkyňou uplatnená v zákonnej výške. Na základe uvedeného preto žalobkyne náleží plnenie v celkovej výške 2.209,05 eur.

30. Lehota na splnenie povinnosti uloženej týmto rozsudkom vyplýva z § 232 ods. 3 CSP a plynie od právoplatnosti rozsudku.

31. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Za procesný úspech žalobcu súd považoval tak časť uplatneného nároku, ktorým bolo žalobe týmto rozsudkom ako i dopĺňacím rozsudkom zo 16. januára 2018 vyhovené a tiež v časti, ktorej súd konanie zastavil (rozsudok z 28. novembra 2017 v spojení s opravným uznesením z 31. mája 2019), keď nebolo sporné, že k úhrade dlžnej sumy došlo žalovaným až po začatí konania. Žalobkyni tak patrí nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecnej náležitosti podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok)).